

Sygn. akt II Ca 563/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 19 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt
Sędziowie:	SSO Jacek Chmura (spr.) SSO Barbara Mokras
Protokolant:	st. sekr. sąd. Jolanta Bąk

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2017 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa R. B.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda R. B.

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie W..

z dnia 28 czerwca 2016r. sygn. akt I C 1039/15

1. oddała apelację,
2. zasądza od powoda R. B. na rzecz pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Barbara Mokras SSO Wojciech Vogt SSO Jacek Chmura

II Ca 563/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 czerwca 2016 roku w sprawie I C 1039/15 Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim Wydział I Cywilny w sprawie z powództwa R. B. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o zapłatę:

I. zasądził od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda R. B. tytułem zadośćuczynienia kwotę 4.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29.11.2014 r. do dnia zapłaty;

II. zasądził od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda R. B. tytułem odszkodowania kwotę 524,24 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29.11.2014 r. do dnia zapłaty;

III. w pozostałej części oddalił powództwo;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.045,00 zł tytułem kosztów powstępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd oparł o następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 21 lutego 2014 roku w miejscowości W. doszło do zdarzenia drogowego, na skutek którego doszło do zderzenia z pojazdem kierowanym przez powoda.

Na skutek odczuwanych przez powoda dolegliwości, zgłosił się on do lekarza, który zalecił wykonanie badań specjalistycznych oraz wizytę u lekarza specjalisty. Z przeprowadzanych badań wynikało, iż powód doznał stłuczenia kręgosłupa szyjnego, urazu obojczyka oraz urazu głowy. Ponadto, powód odczuwał lęk podczas prowadzenia samochodu, pojawiły się zaburzenia snu, wskazujące na objawy stresu pourazowego. Z przedłożonej dokumentacji wynika, iż powód korzystał z porad lekarza specjalisty z zakresu ortopedii do 27 sierpnia 2014 roku, czyli w okresie 6 miesięcy od dnia wypadku oraz z zabiegów fizjoterapeutycznych do 14 sierpnia 2014 roku. Powód wystąpił z roszczeniem o zadośćuczynienie i odszkodowanie do pozwanego, tj. o zapłatę kwoty 17.000,00 zł za doznaną krzywdę oraz kwoty 524,24 zł za poniesione koszty leczenia, zakupu lekarstw, środków opatrunkowych i pomocniczych. Pozwany odmówił wypłaty w/w kwot.

W wyniku zdarzenia drogowego w dniu 21 lutego 2014 roku doznał powierzchownego urazu kręgosłupa szyjnego z pourazowym zespołem bólowym oraz z towarzyszącymi objawami stresu pourazowego. W badaniach neurologicznych nie stwierdzono objawów korzeniowych ani innych pourazowych deficytów neurologicznych. Po wypadku u powoda rozpoznano syndrom stresu pourazowego, pourazowe objawy lęku, zaburzeń snu i koncentracji oraz wzrost stopnia reaktywności. Powyższe objawy psychiczne stresowe powodowały nasilenie dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa szyjnego. W miarę postępu terapii psychologicznej bóle kręgosłupa stopniowo istotnie zmniejszały się aż do ich całkowitego ustąpienia, bez pozostawienia deficytów funkcji kręgosłupa. Ponadto, powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu z tytułu stresu pourazowego z pourazowymi objawami typowymi dla stresu oraz z somatyzacją w postaci zespołu bólowego kręgosłupa szyjnego w wysokości 3 wg poz. 10a tabeli - załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.2002 roku. Powyższe objawy były nasilone nieznacznie, nie ograniczały istotnie funkcjonowania powoda (nie był niezdolny do pracy), objawy ustąpiły całkowicie i aktualnie powód nie wymaga leczenia w tym zakresie.

Po wypadku powód nie korzystał ze zwolnienia lekarskiego, wykonując swoją pracę często prowadzi samochód, po wypadku jazda autem była dla niego źródłem stresu, uważnie obserwuje kierowców. Powód z uwagi na odczuwane dolegliwości zdecydował się na wizyty u neurologa i chirurga, były to wizyty odpłatne, gdyż powodowi zależało na szybkim dostępie do konsultacji, a także z racji obowiązków zawodowych chciał mieć wpływ na terminy wizyt. Za radą znajomych powód zdecydował się też na prywatne konsultacje i psychologa, aby szybciej wyeliminować stres i niepokój związany z prowadzeniem auta. W trakcie około półrocznego leczenia powód nie wykonywał cięższych prac fizycznych (dźwiganie, koszenie trawnika).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów, w szczególności nie budzących wątpliwości dokumentów, zeznań powoda R. B. oraz opinii biegłej sądowej A. K.. Sąd nie znalazł żadnych okoliczności, które mogłyby świadczyć o niewiarygodności zeznania powoda w zakresie istotnym dla ustaleń stanu faktycznego sprawy.

Sąd Rejonowy zauważył co następuje:

W niniejszej sprawie niesporne było, że posiadacz samochodu osobowego marki N. (...) nr rej. (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem tego pojazdu w pozwanym (...) S.A. z siedzibą w

W. oraz, że w dniu 21 lutego 2014 roku kierujący tym pojazdem S. T. spowodował wypadek, w wyniku którego obrażeń ciała doznał powód R. B..

Stosownie do art. 436 § 1 k.c. odpowiedzialność przewidziana w art. 435 k.c. ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Jednakże gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny.

Zgodnie z art. 444 § 1 zdanie pierwsze k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Stosownie do art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zgodnie z poglądem utrwalonym w doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego, przy określaniu wysokości zadośćuczynienia, sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych (pobyt w szpitalu, bolesność zabiegów, dokonane operacje itp.), trwałość skutków czynu niedozwolonego (kalectwo, oszpecenie), prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia), wiek pokrzywdzonego (zwykle większą krzywdą jest kalectwo dla osoby młodej), niemożność wykonywania ulubionego zawodu, uprawiania sportów, posiadania dzieci etc. Zadośćuczynienie z art. 445 k.c. ma charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Przyznanie poszkodowanemu zadośćuczynienia zależy od uznania sądu, który bierze przy tym pod uwagę całokształt okoliczności sprawy. (por. Komentarz do Kodeksu cywilnego Księga trzecia Zobowiązania tom 1 pod red. G. Bieńka Wydanie 5 Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis W-wa 2003 str. 431-437, wyrok SN z 29.10.2008r. IVCSK 243/08 LEX nr 590267, wyrok SN z 9.11.2007r. VCSK 245/07 LEX nr 369691).

Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyrok z 28.09.2001r. III CKN 427/00 LEX nr 52766, wyrok z 29.05.2008r. II CSK 78/08 LEX nr 420389) kwota zadośćuczynienia powinna być odpowiednia w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego- utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Stosownie do § 4 tego artykułu uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 poz. 1152 z późno zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodą, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

W celu ustalenia rozmiaru doznanych przez powoda w wyniku wypadku z dnia 21 lutego 2014 roku obrażeń oraz sposobu leczenia, a w szczególności, czy proces ten przebiegał prawidłowo oraz czy stan zdrowia powoda po wypadku wymagał przez niego korzystania z pomocy osób trzecich Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłej specjalisty neurologii. Z opinii tej wynika, że cały proces leczenia, urazy powoda zarówno bezpośrednio po wypadku jak i w późniejszym okresie został przeprowadzony prawidłowo. Ze zgromadzonej w toku sprawy dokumentacji lekarskiej, ani z żadnego innego dokumentu, nie wynika, by powód nie stosował się do zaleceń lekarskich.

Jak wynika z ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie powód R. B. w wyniku wypadku doznał obrażeń ciała, które spowodowały 3 uszczerbek na zdrowiu. Po wypadku powód nie przebywał w szpitalu, ani też na zwolnieniu lekarskim, leczyl się u lekarza specjalisty oraz korzystał z pomocy psychologa. Pomimo tego, iż powód powrócił do wcześniej

wykonywanej pracy odczuwał strach podczas prowadzenia pojazdu, przez pewien czas utrzymywały się u niego stany lękowe.

Oceniając zakres doznanych przez powoda cierpień sąd uwzględnił dolegliwości powoda, rodzaj doznanych przez powoda obrażeń - powierzchowny uraz kręgosłupa długotrwały (ponad 6 miesięcy) uszczerbek na zdrowiu (wynoszący łącznie 3). Uwzględnił także jego cierpienia psychiczne i fizyczne. Sąd miał również na uwadze trudności powoda związane z ponownym wdrożeniem się w wykonanie czynności życia codziennego, zwłaszcza prowadzeniem pojazdu.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyżej omówione okoliczności oraz uszczerbek na zdrowiu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29.11.2014 roku do dnia zapłaty o czym orzekł w pkt. I sentencji wyroku. Odsetki zasądzono zgodnie z art. 817 § 1 k.c.

Ponadto, ze względu na fakt, iż powód szczegółowo wykazał poniesione koszty związane z zakupem leków, wizyt lekarskich, Sąd zasądził tytułem odszkodowania kwotę 524,24 zł z ustawowymi odsetkami od 29 listopada 2014 roku, Sąd wydatki te uznał za usprawiedliwione okolicznościami o czym orzeczono w pkt II sentencji wyroku.

Sąd oddalił powództwo co do kwoty zadośćuczynienia ponad 4,000,00 zł uznając, że skutki wypadku nie były w przypadku powoda poważne, wprawdzie długotrwały uszczerbek na zdrowiu był na poziomie 3, ale powód nie leczył się szpitalnie, nie korzystał ze zwolnienia lekarskiego, proces leczenia i rehabilitacji nie był uciążliwy i zakończył się stosunkowo szybko bez trwałych następstw.

Ponieważ w niniejszej sprawie brak było podstaw do uwzględnienia w całości żądań powoda co do należności głównej to należało orzec jak w pkt. III sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 100 k.p.c. w zw. z § 1 i nast. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedno Dz. U. z 2013r. poz. 490), art. 1 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (tekst jedno Dz. U. z 2012r. poz. 1282 z późno zm.) i pkt. IV załącznika do tej ustawy i biorąc pod uwagę, że żądanie powoda zostało uwzględnione wokoło 75 uznał za słuszne ich stosunkowe rozdzielanie. Koszty procesu wyniosły razem 3.015,00 zł. Sąd w punkcie IV sentencji zasądził od pozwanego na rzecz powoda tj. kwotę 1.045,00 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie apelacją z dnia 16 sierpnia 2016 r. zaskarżył powód reprezentowany przez pełnomocnika w części oddalającej powództwo co do kwoty 1.500,00 zł. tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty oraz w zakresie kosztów procesu w zaskarżonym zakresie, zarzucając wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 445 § 1 k.c. poprzez niewłaściwą wykładnię i zastosowanie, co skutkowało oddaleniem powództwa ponad zasądzoną kwotę 4.000,00 zł. w zakresie zadośćuczynienia z tytułu doznanej przez powoda krzywdy w związku z zdarzeniem drogowym z dnia 21.02.2014 r.
2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie oceny materiału dowodowego w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i w konsekwencji w sposób niekorzystny dla powoda.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji pełnomocnik powoda wniósł o :

I. zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez:

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę dalszej kwoty 1.500,00 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty oraz

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych

II. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji wg. norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Biorąc pod uwagę okoliczności faktyczne, ustalone przez Sąd I instancji, które Sąd Okręgowy w całości aprobuje i uznaje za własne, należy stwierdzić, że bezzasadny okazał się zarzut skarżącego dotyczący naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania to jest art. 233 k.p.c. jak i prawa materialnego to jest art. 445 § 1 k.c.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu zawartego w pkt.2 apelacji, to jest naruszenia przepisów postępowania, należy zważyć, że podniesienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga od skarżącego wskazania w jakim zakresie Sąd I instancji dokonał wadliwych ustaleń faktycznych, w oparciu o wadliwą ocenę materiału dowodowego. W szczególności wymaga to sprecyzowania jakie okoliczności faktyczne są ustalone błędnie i z czego błąd ten wynika. W niniejszej sprawie, pełnomocnik powoda formułując powyższy zarzut nie wskazał w treści apelacji jakiegokolwiek uzasadnienia tego zarzutu, w szczególności na czym opiera twierdzenie o dokonaniu przez Sąd Rejonowy oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego. Pełnomocnik nie wskazał również, które z dowodów powołanych przez sąd I instancji dotknięte są taką wadliwą oceną. Z powyższego względu ten zarzut apelacji nie mógł zostać uwzględniony. W odniesieniu do zarzutu naruszenia prawa materialnego, Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji określają szczegółowo zakres obrażeń doznanych przez powoda R. B. na skutek wypadku z dnia 21 lutego 2014 r., zakres i czas trwania leczenia oraz skutki, jakie doznane obrażenia wywołały w sytuacji życiowej powoda. Ustalenia te znajdują w pełni podstawę w zebranych materiale dowodowym.

Apelacja powoda podnosi zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 445 § 1 k.c., poprzez ustalenie zaniżonej kwoty zadośćuczynienia należnego powodowi. W tym zakresie Sąd Okręgowy zważył, iż ustalenie wysokości zadośćuczynienia ma charakter oceny i należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. Ingerencja sądu drugiej instancji w ustaloną wyrokiem wysokość zadośćuczynienia możliwa jest zatem jedynie w wypadku, gdyby po uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego rozmiar, okazało się ono nieodpowiednie, tj. albo rażąco wygórowane, albo rażąco niskie (por. wyrok SN z dnia 18 listopada 2004 r. w sprawie I CK 219/04; wyrok z dnia 9 lipca 1970 r. w sprawie III PRN 39/70, OSNC 1971 rok, nr 3, poz. 53). O rażącym naruszeniu zasad ustalania „odpowiedniego” zadośćuczynienia mogłoby świadczyć zarówno przyznanie zadośćuczynienia, które miałyby wymiar jedynie symboliczny i nie stanowiłoby rekompensaty doznanej krzywdy, jak również zasądzenia kwoty wygórowanej, która mogłaby prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia się osoby poszkodowanej.

Biorąc pod uwagę ustalone w stanie faktycznym obrażenia doznane przez powoda w wypadku z dnia 21 lutego 2014 r. w postaci powierzchownego urazu kręgosłupa szyjnego z pourazowym zespołem bólowym i towarzyszącymi mu objawami stresu pourazowego, które spowodowały długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości 3%, jak również biorąc pod uwagę, że powyższe objawy były nasilone nieznacznie, nie ograniczały istotnie funkcjonowania powoda, nie spowodowały niezdolności do pracy, oraz że objawy te ustąpiły całkowicie i aktualnie powód nie wymaga leczenia w tym zakresie, należy stwierdzić, że ustalone w wyroku Sądu I instancji zadośćuczynienie w kwocie łącznej 4.000 zł jest zadośćuczynieniem odpowiednim w rozumieniu art. 445 § 1 k.c.

Ustalona kwota zadośćuczynienia zasądzona w wyroku Sądu I instancji odpowiada, zdaniem Sądu Okręgowego, rozmiarowi doznanej przez powoda krzywdy. Zarzuty podnoszone w tym zakresie przez powoda w treści apelacji nie mogły zostać uwzględnione.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, apelacja powoda, jako bezzasadna podlegała oddaleniu w całości na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi powoda w całości, jako stronę przegrywającą.

SSO Barbara Mokras SSO Wojciech Vogt SSO Jacek Chmura